

Budgetstrategi for 2026 i Nordfyns Kommune

Fælles veje til ny velfærd

**nordfyns
kommune**

Indhold

Indledning.....	3
Budgetprocessen	4
Fagudvalgenes arbejde.....	5
Anlægsinvesteringer	8
Opgavefordeling	9
Bilag: Budgetstrategiens tidsplan	10

Indledning

Nordfyns Kommune står, ligesom mange andre kommuner i landet, over for en række udfordringer, herunder arbejdskraftmangel, begrænsede økonomiske ressourcer og høje forventninger fra borgernes side. Med udsigt til stramme økonomiske rammer i de kommende år og et stigende pres på demografi og det specialiserede socialområde, er der behov for skarp og kontinuerlig økonomistyring.

Budgetstrategien for 2026 har til formål at give klare politiske retningslinjer med et langsigtet perspektiv, der muliggør strategiske prioriteringer på tværs af forskellige områder. Det er vigtigt, at vi sikrer en tydelig rolle- og ansvarsfordeling for at kunne navigere de kommende udfordringer bedst muligt.

Både 2025 og 2026 vil være præget af betydelig politisk og administrativ aktivitet, idet Nordfyns Kommune skal implementere en række vedtagne reformer. Disse reformer kræver ikke kun effektiv implementering, men også nytænkning i vores tilgang til velfærden. Målet er at skabe mere frisættelse, tid til faglig ledelse og sætte borgeren i centrum, alt imens vi styrker samarbejdet med eksterne parter for at forny og forbedre vores velfærd.

Med det rette fokus på forandringskraft, kapacitetsopbygning og faglig ledelse kan reformerne blive en katalysator for en fremtid med nytænkning af velfærden, hvilket kalder på en offensiv strategi. Derfor bliver budgetarbejdet for 2026 en nøglerolle i at allokere ressourcerne mest hensigtsmæssigt, både i forhold til reformer og langsigtede velfærdsudfordringer, herunder demografiske ændringer og presset på det specialiserede socialområde. Ejendomsstrategien, der vedrører bedre brug af kommunens fysiske rammer, er også i fokus for at sikre optimal ressourceudnyttelse.

Med denne budgetstrategi fortsætter kommunalbestyrelsen en proces, der sigter mod at skabe et balanceret budget. Medinddragelse af relevante aktører er centralt for at realisere det fulde potentiale af reformerne. Budgetprocessen vil derfor være præget af det fortsatte krydspres, men også af mulighederne for at skabe en bæredygtig fremtid for Nordfyns Kommune i fællesskab. Vi ser frem til et samarbejde, der hjælper os med at tackle udfordringerne og sikre en fortsat positiv udvikling for vores kommune.

God arbejdslyst !

På kommunalbestyrelsens vegne

Mette Landtved-Holm
Borgmester

Budgetprocessen

Budgetprocessen i Nordfyns Kommune følger de retningslinjer, der gælder på landsplan. Det betyder, at kommunerne justerer deres budgetter gradvist, så de tager højde for nationale prognoser samt den aktuelle budgetprognose i forhold til økonomiaftalen. For at gøre budgetarbejdet mere klart og gennemsigtigt er budgetprocessen opdelt i faser.

Budgetproceduren består af følgende to faser:

- **Fase 1: Forberedelsesfase – Det tekniske budget** (forårsmånederne)
- **Fase 2: Den politiske forhandlingsfase**

	Forberedelsesfasen – Det tekniske budget	Den politiske forhandlingsfase
Drift	Driftsrammerne tager udgangspunkt i budgetoverslagsåret 2026 i det vedtagne budget for 2025 korrigeret for eventuelle politiske beslutninger, der er godkendt af kommunalbestyrelsen. I maj og juni udarbejder fagudvalgene et teknisk budgetforslag, der er inden for driftsrammen. Udgangspunktet er det vedtagne budget 2026 og en konkret faglig vurdering af det faktiske udgiftsniveau og den forventede udvikling på området. På aktivitetsbestemte områder er det baseret på konkrete aktivitetsforudsætninger. Det tekniske budget indeholder desuden overførselsudgifter samt den aktivitetsbestemte medfinansiering. Områderne er ikke inkluderet i rammeudmeldingen, men følger rammen på landsplan. Det tekniske budgetforslag oversendes af Økonomiudvalget til 1. behandling i Kommunalbestyrelsen.	Sideløbende med det tekniske budget udarbejder fagudvalgene forslag til investeringer og prioriteringer samt de eventuelle udfordringer som fagudvalgene ikke kan håndtere inden for den økonomiske ramme for 2026. Fagudvalgenes forslag og udfordringer beskrives bl.a. med formål, forventet effekt og eventuelt sammenhæng på tværs. Desuden vil der til den politiske forhandlingsfase fremgå budgetmateriale indeholdende: • Konsekvenserne af ØA26 • Lov- og cirkulæreprogrammet • Eventuelle budgetanalyser • Investeringsforslag
Anlæg	I det tekniske budgetoplæg, er der indarbejdet de prioriteringer, der er foretaget i budgetaftalen for 2025 samt overslagsårene 2026 – 2027. I Budgetoverslagsåret 2029 indarbejdes de anlægspuljer, der er en forudsætning for driften kan videreføres.	Til den politiske forhandlingsfase vil der være udarbejdet forslag til nye anlægsinvesteringer, herunder eventuel omprioritering af anlægsbevillingernes rådighedsbeløb, hvis den oprindelig tidsplan for gennemførelse af anlægsprojekterne har ændret sig Anlægsforslag beskrives så formål, effekt og sammenhæng til andre initiativer fremgår. Som udgangspunkt skal der tages stilling til afledt drift.

Øvrige forhold

Overførselsudgifter

I budgetgrundlaget indgår udvalgenes overførselsudgifter, hvilket primært er inden for Arbejdsmarkedsudvalget og Børne- og Ungeudvalget. Budgetrammerne er 1. budgetoverslagsår for seneste vedtagne budget sammenholdt med KL's skøn og udmelding for overførselsindkomster sammenholdt med den faktiske udvikling og udviklingen på landsplan.

Aktivitetsbestemt medfinansiering (KMF)

Aftalen om sundhedsreformen indebærer, at den kommunale medfinansieringsordning (KMF) nedlægges, hvilket påvirker kommunernes økonomi markant.

KMF'en har siden 2019 været fastlåst med udgangspunkt i kommunernes budgetter for 2019, hvilket betyder, at nogle kommuner er blevet låst på et for højt niveau i forhold til kommunens skønnede aktiviteter. Dette har i praksis betydet, at de kommuner, der budgetterede enten for højt eller lavt i forhold til regnskabet hvert år, har henholdsvis tabt eller vundet på fastfrysningen.

Med sundhedsreformen etableres en kompensationsordning, der skal kompensere de kommuner, der må tabe uforholdsmæssigt som følge af fastfrysningen grundet for høj budgettering af medfinansiering. Tilskuddet til kommuner med tab finansieres af bidrag fra kommuner med gevinst. Overgangsordningen vil gælde frem til og med 2028, hvorefter Finansieringsudvalget vil forberede ændringer i udligningssystemet fra 2029.

Der vil i foråret 2025 blive fremsat et lovforslag om afskaffelse af KMF og overgangsordningen.

Økonomiaftalen

Konsekvenserne af Økonomiaftalen, herunder lov- og cirkulæreprogrammet, overførselsskønnet, medfinansiering af aktivitetsbestemt sundhed samt indtægtsgrundlaget, forelægges for Økonomiudvalget i august måned for en nærmere prioritering. Økonomiudvalget forholder sig herefter til eventuelle justeringer i fagudvalgenes driftsrammer.

Ved udarbejdelse af budgetgrundlaget i udvalgene udarbejdes særskilte beskrivelser for initiativer eller ændringer inden for den udmeldte budgetramme.

Disse forslag indgår i den endelige prioritering ved de politiske budgetforhandlinger.

Fagudvalgenes arbejde

Kommunalbestyrelsen vedtog i 2022 en økonomisk politik, der sætter retningen for den økonomiske udvikling i Nordfyns Kommune.

Den økonomiske politik bygger på tre styringsprincipper, som er:

- Ingen ufinansierede tillægsbevillinger
- Ingen automatiske budgettildelinger
- Rammestyring og overholdelse af rammerne

Formålet med den økonomiske politik er at fastlægge de overordnede rammer for de kommende års budgetter, og indeholder langsigtede mål for udvalgte styringsparametre, som er:

- Mål for overskud på **ordinær drift** på 95 mio. kr., som skal kunne dække anlæg og afdrag på lån.
- Mål for **bruttoanlægsniveau** på det skattefinansierede område på 75 mio. kr.
- Mål for den **gennemsnitlige likviditet** på 150 mio. kr., svarende til ca. en måneds driftsudgifter.
- Mål om fortsat **nedbringelse af den kommunale gæld**, eksklusiv ældreboliggæld på 10 mio. kr., samt afdrag på 10 mio. kr. på gæld vedr. infrosne feriepenge.

Forberedelse i fagudvalgene

Fagudvalgene spiller en central rolle, og har den mere dybdegående indsigt i budgetterne. Det er her, budgetterne skal sættes i spil, og nye ideer, investeringer samt forslag til effektivisering skal udvikles.

For at sikre en god proces planlægges der forskellige aktiviteter i fagudvalgene i løbet af foråret. Målet er at skabe en grundig gennemgang af budgetterne samt inddrage relevante interessenter.

Budgetprocessen bygger på rammerne for budget 2026, som er fordelt på de forskellige udvalgs områder. Disse rammer fastlægger de indledende økonomiske betingelser for arbejdet med budgettet.

Derfor vil det første udkast til det tekniske budget fungere som udgangspunkt for det videre arbejde.

Rammerne for det tekniske budget er det første budgetoverslagsår fra seneste vedtagne budget. Det betyder en driftsramme med udgangspunkt i det politisk besluttede serviceniveau korrigeret for eventuelle politiske beslutninger, der er truffet efter budgetvedtagelsen, tillagt demografireguleringen samt KL's pris- og lønskøn.

Udvalgene udarbejder herefter budgetforslag inden for den udmeldte driftsramme, og fastlægger aktivitetsforudsætninger inden for udvalgets område.

Udvalgene kan prioritere og omprioritere inden for budgetrammen. Det betyder, at forudsætningerne for at arbejde med budgetrammer henover forårsmånederne er baseret på, at sikre en samlet overholdelse af rammerne. Derfor stiller det øget krav og fokus på at prioritere og sikre omstilling bl.a. i højere grad ved brug af data for at vurdere effekten af indsatser inden for udvalgenes samlede drift.

Brugen af relevant data, nøgletal og analyser er et vigtigt værktøj i budgetprocessen. Dette giver os mulighed for at fokusere på, hvordan vi kan optimere og prioritere ressourcerne i Nordfyns Kommune, så vi får mest muligt ud af de penge, der er til rådighed i budgettet.

Derudover, som supplement til det tekniske budgetgrundlag, vil vi også udarbejde oplysninger om:

- Konsekvenserne af økonomiaftalen for 2026, herunder tilskud og udligning
- Lov- og cirkulæreprogrammet
- Demografiberegninger for både ældre og børn
- Budgetanalyser
- Anlægsperiodiseringer

Fagudvalgene præsenterer de samlede bidrag fra fagudvalgene til det tekniske og supplerende budgetmateriale til kommunalbestyrelsens budgetseminar i slutningen af juni måned.

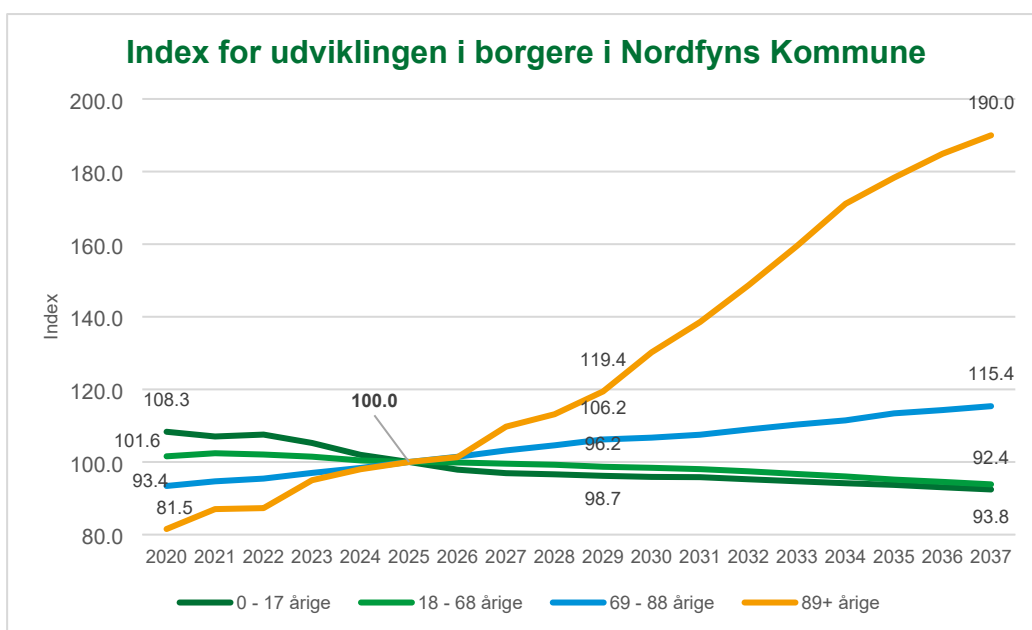
Særlige fokusområder

Demografi

Nordfyns Kommune ser i øjeblikket ind i et faldende indbyggertal. Indbyggertallet danner grundlag for Økonomiaftalen og dermed er Nordfyns Kommunes samlede indtægtsgrundlag faldende og det vil få betydning for driftsoverskuddet. Tilskuddet i 2025 er baseret på 29.584 indbyggere og i øjeblikket siger data, at der pr. januar 2025 er 29.340 indbyggere i kommunen.

Samtidig vil der i de kommende år være behov for at rette fokus på udviklingen i befolkningssammensætningen. Specielt forventningerne til udviklingen ældre, vil i de kommende år sætte kommunens udgifter under pres.

Som det fremgår, vil der for aldersgruppen 69-88 årige samt aldersgruppen 89+ årige ske en ikke ubetydelig stigning, som ikke modsvares af en tilsvarende stigning i de øvrige aldersgrupper.

Stigning i antallet af ældre borgere sætter udgifterne til sundhed og pleje under pres, og det er derfor vigtigt, at der samtidigt er et særligt fokus på udgifterne til børn og unge, hvor der ses et fald.

En rettidig tilpasning af udgiftsniveauet er derfor vigtig, for at få en sammenhæng i de samlede velfærdsudgifter i Nordfyns Kommune.

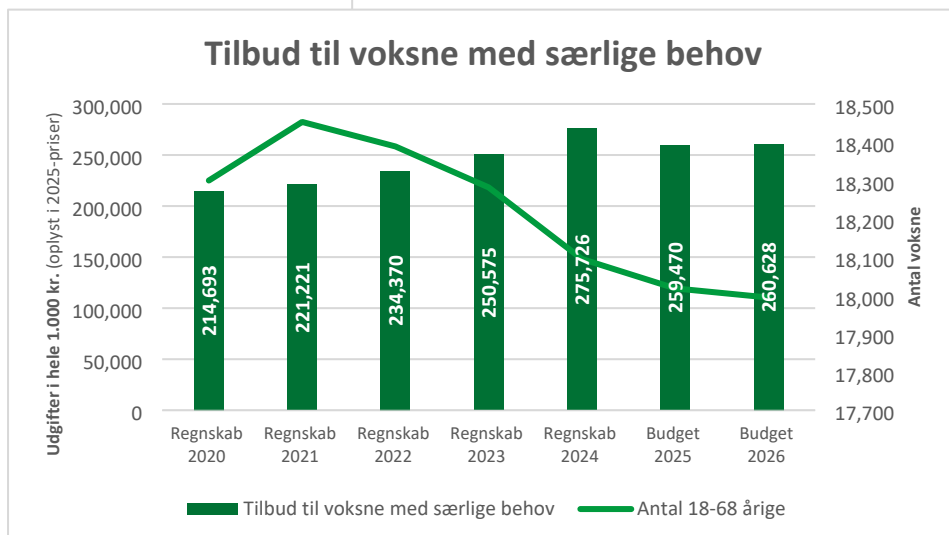
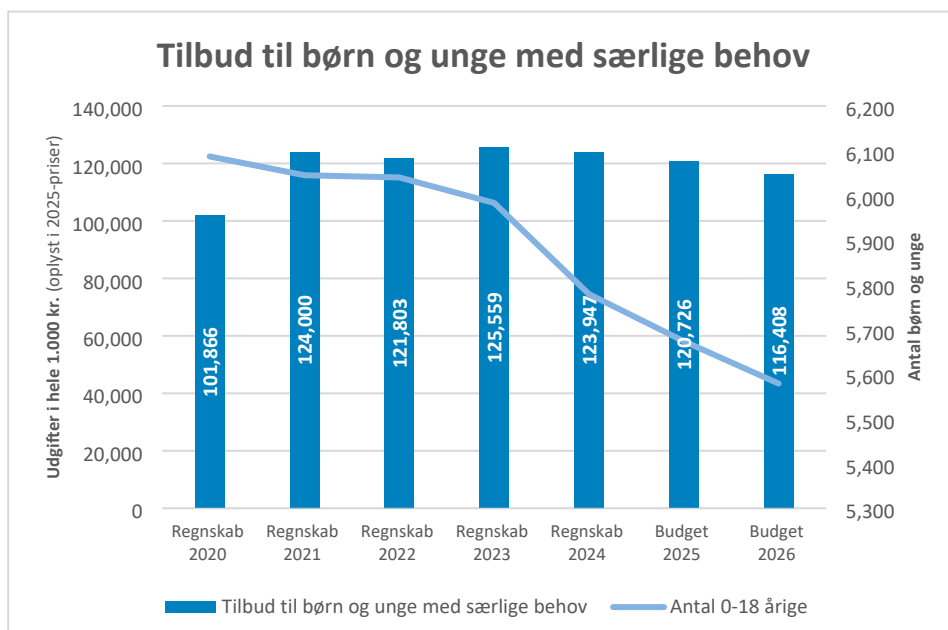
Det specialiserede område

Det specialiserede socialområde for såvel børn og unge samt voksenområdet har i de senere år oplevet stærkt stigende udgifter. Der opleves både nationalt og lokalt stigende enhedspriser på det specialiserede område og det medførte et stort udgiftspres i regnskab 2024, som ligeledes må forventes i de kommende år.

Budgettet til det specialiserede børn og ungeområde er tilpasset igennem de seneste års budgetter og der har været arbejdet med handleplaner indenfor området for at sikre budgetoverholdelse.

Demografireguleringen viser et fortsat faldende børnetal for 0-18 årige i Nordfyns Kommune men indtil nu afspejler det sig ikke på udgifterne på Børne- og Familieområdet.

Udviklingen i Børn og ungeområdet er vist i sidestående graf.

På voksenområdet er udgifterne stigende dels i forhold til et stigende antal borgere med behov for særlige indsatser, dels i forhold til stigende takster på de enkelte tilbud.

Regnskabet for 2024 vist inden for området et højt udgiftsniveau, og på trods af en opskrivning af budgettet for 2025, ses det nu, at budgetgrundlaget er under pres, hvilket også vil gøre sig gældende for 2026 og overslagsårene.

Beskæftigelsesreformen

Den 9. april 2025 indgik regeringen en ny beskæftigelsesreform med Radikale, Dansk Folkeparti, Konservative og Liberal Alliance. Med beskæftigelsesreformen følger en besparelse på 2,6 mia. kr., hvor størstedel af besparelserne allerede skal findes i 2026 og 2027.

De første dele af reformen forventes at træde i kraft februar 2026, og de sidste dele træder i kraft januar 2027.

Med aftalen lægges der op til, at regeringen i foråret 2025 skal indgå en aftale med KL om udmøntningen og implementeringen af den samlede reform.

Det videre arbejde med implementeringen af beskæftigelsesreformen og udmøntningen af de 2,6 mia. kr. vil indgå i det videre arbejde med Budget 2026-2029.

Anlægsinvesteringer

Ambitiøse anlægsinvesteringer er afgørende for vækst og udvikling i Nordfyns Kommune. I arbejdet med anlægsprojekter skal der være et afgørende fokus både i planlægningen og den mulige realisering af projekterne i de enkelte budgetår. Det gælder både gængse vedligeholdelsesprojekter eller større anlægsinitiativer.

Kommunalbestyrelsen forventer et øget fokus på at sikre, at anlægsprojekterne gennemføres som planlagt for at minimere anlægsoverførsler mellem budgetårene. De afsatte anlægsbevillinger bliver ikke fremskrevet, derfor understreger det behovet for rettidig realisering.

På anlægsområdet planlægges langsigtet. Derfor er der hvert år behov for at revidere anlægsinvesteringerne og følge op på de enkelte års rådighedsbeløb.

Opgavefordeling

I budgetprocessen indgår den samlede Kommunalbestyrelse i fælles temadrøftelser og seminarer undervejs i budgetlægningen. Opgavefordelingen mellem Kommunalbestyrelsen, Økonomiudvalget og fagudvalgene i forbindelse med udarbejdelsen af budgetforslag i strategiens periode er illustreret nedenfor. Desuden skal Direktionen løse de anførte opgaver i samarbejde med Økonomiudvalget.

Kommunalbestyrelsen

- Overordnede tema-drøftelser og seminarer i budgetfasen.
- Behandle budgetforslaget fra Økonomiudvalget.
- Vedtage budget 2026-2029.

Økonomiudvalg

- Vedtage budgetstrategi.
- Fastsætte rammer.
- Koordinere budgetarbejdet.
- Temadrøfte overordnede anlægsprioriteringer.
- Fremlægge teknisk budgetforslag til Kommunalbestyrelsens 1. behandling, incl. anlægssforslag.
- Involvere HovedMED og OmrådeMED.

Fagudvalg

- Udarbejde bidrag til det tekniske budget.
- Drøfte udvalgets budgetudfordringer.
- Fastsætte og godkende aktivitetsforudsætninger på alle væsentlige områder.
- Komme med bidrag til fælles prioriteringer. Udvalgene kan prioritere og omprioritere inden for budgetrammen, men kan også fremlægge forslag til supplerende budget.
- Arbejde med de i budgetstrategien fastsatte temaer og fokusområder.
- Understøtte den samlede høringsproces med fokus på borgere og medarbejdere. Herunder involvering af OmrådeMED
- Overholde vedtaget budget.

Direktion

- Udarbejde oplæg til overordnet budgetstrategi til økonomiudvalget.
- Udarbejde oplæg til det tekniske budgetoplæg incl. anlægssbudgetforslag til Økonomiudvalget.
- Understøtte Økonomiudvalget og fagudvalgenes budgetarbejde.
- Overholde vedtaget budget.
- Involvere HovedMED og OmrådeMED

Direktionen udarbejder et oplæg til at frembringe et budget i balance, hvis der bliver behov for det.

Bilag: Budgetstrategiens tidsplan

I nedenstående oversigt er hovedopgaverne for budgetlægningen i ft. det politiske niveau vist.

Opgave	Hvem	Hvornår
Temamøde for Kommunalbestyrelsen omkring reformerne og deres betydning i en nordfynsk kontekst	Kommunalbestyrelsen	27. marts 2025
Budgetstrategi for 2026	Økonomiudvalget Kommunalbestyrelsen (orientering)	23. april 2025 29. april 2025
Udmelding af budgetforudsætningerne for 2026 - 2029	Økonomiudvalget Kommunalbestyrelsen (orientering)	23. april 2025 29. april 2025
Budgetgrundlaget for 2026 – 2029 drøftes i fagudvalgene, herunder: • Drøfter nye ideer, investeringer og prioriteringer inden for budgetrammen og beskriver supplerende budgetmateriale • Reformernes betydning for fagudvalgets økonomi • Forventningerne til befolkningsudviklingen	Fagudvalgene	Udvalgsmøderne i maj 2025
Fagudvalgene afholder møder med de respektive OmrådeMED	Fagudvalgene	Udvalgsmøderne i maj/juni 2025
Fagudvalgene har mulighed for at afholde virtuelt/fysisk (borger)møde, med brugerbestyrelser, råd, nævn mv. inden for de respektive udvalgsområder	Fagudvalgene	Udvalgsmøderne i maj 2025
Befolkningsprognose for 2025-2037	Økonomiudvalget	21. maj 2025
• Fagudvalgene fortsætter budgetdrøftelserne og følger op på fra møderne i maj. • Herunder Aktivitetsoplysningernes økonomiske påvirkning ift. betydningen for fagudvalgets budget. • Fagudvalgene drøfter indledningsvis præsentationen af de samlede bidrag fra fagudvalgene til det tekniske og supplerende budgetmateriale til kommunalbestyrelsens budgetseminar i slutningen af juni måned.	Fagudvalgene	Udvalgsmøderne i juni 2025
Budgetseminar (kl. 14.00 – 17.00)	Kommunalbestyrelsen	26. juni 2025
Orientering om Budgetoplægget for 2026 – 2029 for Økonomiudvalget samt partiformænd, der deltager i budgetforhandlingerne. • Konsekvenserne af Økonomiaftalen. • Økonomiudvalget forholder sig til evt. justeringer i fagudvalgenes budgetrammer.	Økonomiudvalget	11. august 2025 Kl. 16.00 – 18.00

Opgave	Hvem	Hvornår
Orientering om Budgetoplægget for 2026 - 2029	Kommunalbestyrelsen	11. august 2025 Kl. 18.00 – 19.00
Orientering om Budgetoplægget for 2026 - 2029	Lederforum og MED	12. august 2025 Kl. 8.00 – 9.00
1. behandling af Budget 2026 - 2029	Økonomiudvalget Kommunalbestyrelsen	20. august 2025 28. august 2025
Høringsperioden for Budget 2026 - 2029	-	21. august - 8. september 2025
Budgetseminar	Kommunalbestyrelsen	28. august 2025 Kl. 8.30 – 16.30
Fællesmøde med Økonomiudvalget og HovedMED	Økonomiudvalget	3. september 2025 Kl. 8.15 – 9.30
Borgermøde – virtuelt/fysisk	Kommunalbestyrelsen	9. september 2025 Kl. 18.00 – 19.30
Borgmesteren udsender sit oplæg til Budget 2026 - 2029 til de politiske forhandlinger	Borgmesteren	12. september 2025
Politiske budgetforhandlinger • 16/9 17.00-21.00 • 18/9 18.00-21.00 • 23/9 16.00-20.00 • 26/9 pressemøde kl. 8.30	De politiske partier	15. - 23. september 2025
Orientering om Budgetoplægget for 2026 - 2029	Lederforum og MED	26. september 2025 Kl. 12.00 – 13.00
Frist for ændringsforslag (inden kl. 10.00)	De politiske partier	26. september 2025
2. behandling af Budget 2026	Kommunalbestyrelsen	9. oktober 2025

